

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 132g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 243 din Codul
contravențional al Republicii Moldova

(părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier)

CHIȘINĂU

18 noiembrie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 8 noiembrie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 18 noiembrie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 243 din Codul contravențional al Republicii Moldova, ridicată de avocatul Alexandru Prisac în dosarul nr. 4-1285/16, pendinte la Judecătoria Centru, mun. Chișinău.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 8 noiembrie 2016 de către judecătorul Daria Sușchevici, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 20 septembrie 2016, un inspector al poliției rutiere din cadrul Direcției poliției mun. Chișinău a întocmit un proces-verbal de constatare a contravenției prevăzute la art. 243 din Codul contravențional în privința lui P.S.

4. La 5 octombrie 2016, la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, a fost depus spre examinare procesul-verbal de constatare a contravenției menționate *supra*.

5. În cadrul ședinței de judecată din 4 noiembrie 2016, avocatul Alexandru Prisac a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 243 din Codul contravențional, care prevede aplicarea unei sancțiuni contravenționale pentru părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier.

6. Prin încheierea din 7 noiembrie 2016, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (M.O., 2009, nr.3-6, art.15) sunt următoarele:

Articolul 243

Părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier

„Părăsirea de către vinovat a locului în care s-a produs accidentul rutier

se sancționează cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 131 din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier (M.O., 2007, nr. 103-106, art. 443) sunt următoarele:

Articolul 2

Noțiuni principale

„În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

Accident în trafic rutier – eveniment produs ca urmare a încălcării normelor de siguranță a traficului rutier, în care au fost implicate unul sau mai multe vehicule aflate în circulație pe drum public, în urma căruia a rezultat vătămarea sănătății, integrității corporale, decesul uneia sau al mai multor persoane ori a fost cauzat un prejudiciu material;

[...]

Articolul 21

Obținerea permisului de conducere

„[...]

(2) Persoana care solicită permis de conducere sau noi categorii/subcategorii trebuie să corespundă condițiilor de vârstă, să fie aptă din punct de vedere

psihofiziologic și medical, să facă dovada pregătirii teoretice și practice la cursurile organizate de unitățile licențiate de instruire a conducătorilor de autovehicule și să susțină examenul de calificare la autoritatea competentă.

[...]"

10. Prevederile relevante ale Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 (M.O., 2009, nr. 92 - 93, art. 409), sunt următoarele:

„[...]

7. În sensul prezentului Regulament, următoarele noțiuni și termeni semnifică:

Accident în trafic rutier – eveniment produs ca urmare a încălcării normelor de siguranță a traficului rutier, în care au fost implicate unul sau mai multe vehicule aflate în circulație pe drum public, în urma căruia a rezultat vătămarea sănătății, integrității corporale, decesul uneia sau al mai multor persoane ori a fost cauzat un prejudiciu material;

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul pretinde că prevederile art. 243 din Codul contravențional sunt imprevizibile, astfel încât participantul la circulația rutieră nu poate să cunoască care sunt îndatoririle sale în cazul în care ar fi comis un accident rutier, iar statul nu l-a informat. De asemenea, nu sunt clare prevederile criticate în situația în care contravenientul pleacă de la locul accidentului rutier și apoi informează despre comiterea contravenției. Or, legea ar trebui să prevadă o perioadă în care contravenientul ar putea să se informeze despre cele comise și să se întoarcă la locul comiterii accidentului rutier.

12. În cererea sa adițională, autorul excepției a susținut că persoana vinovată, în cazul în care rămâne la locul accidentului rutier, este obligată de a mărturisi împotriva sa, fiind pusă în situația de a solicita prezența la locul accidentului rutier a poliției de patrulare, ceea ce contravine principiului prezumției nevinovăției.

13. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, normele contestate încalcă dispozițiile articolelor 21, 23 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de avocatul Alexandru Prisac în dosarul nr. 4-1285/16, aflat pe rolul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre actul normativ ce urmează a fi aplicat în procesul examinării unei pricini de către instanța de judecată și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației Constituției.

18. Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 243 din Codul contravențional, potrivit cărora: *„Părăsirea de către vinovat a locului în care s-a produs accidentul rutier se sancționează cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.”*

19. Curtea reține că autorul excepției de neconstituționalitate a pretins că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 21 privind prezumția nevinovăției, art. 23 privind dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle și art. 54 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că situația-premisă a contravenției de părsire a locului în care s-a produs accidentul rutier, prevăzută de art. 243 din Codul contravențional, constă în existența unui accident rutier.

21. Noțiunea de „accident în trafic rutier” este definită atât în art. 2 din Legea nr. 131 din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, cât și în pct. 7 din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, acesta din urmă constituind reglementarea-cadru în materia circulației pe drumurile publice. Astfel, accident în trafic rutier semnifică un eveniment produs ca urmare a încălcării normelor de siguranță a traficului rutier, în care au fost implicate unul sau mai multe vehicule aflate în circulație pe drum public, în urma căruia a rezultat vătămarea sănătății, integrității corporale, decesul uneia sau al mai multor persoane ori a fost cauzat un prejudiciu material.

22. Totodată, Curtea menționează că, în conformitate cu prevederile art. 19 și 21 din Legea privind siguranța traficului rutier, pe drumurile publice pot conduce autovehicule **numai persoanele care posedă permis de conducere**, obținut doar după susținerea examenului de calificare.

23. În acest sens, persoanele care posedă permis de conducere, pe durata deținerii acestuia, **au datoria de a fi la curent cu normele legale**

în materie, inclusiv obligațiile stabilite în mod expres pentru cazurile implicării într-un accident în traficul rutier.

24. Astfel, Curtea constată că prevederile art. 243 din Codul contravențional nu aduc atingere dispozițiilor art. 23 din Constituție, întrucât nu au o formulare neclară, ambiguă și imprevizibilă pentru un cetățean care nu dispune de pregătire juridică, ci, dimpotrivă, îndeplinesc cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii.

25. Cât privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 21 din Constituție, Curtea apreciază că aceasta nu poate fi reținută, deoarece prevederile contestate nu sunt de natură de a încălca garanțiile procesuale specifice asigurării prezumției de nevinovăție. Or, prezumția de nevinovăție constituie "*un suport*" al drepturilor procesuale acordate persoanei acuzate de săvârșirea unei contravenții și, în mod, special, al dreptului la apărare, iar, potrivit art. 378 din Codul contravențional, pe parcursul procesului contravențional părțile au dreptul să fie asistate de un apărător.

26. De asemenea, Curtea relevă că prevederile constituționale cuprinse la articolul 54 nu au o semnificație autonomă și urmează a fi aplicate în combinație cu normele constituționale care garantează un drept fundamental.

27. Pentru considerentele expuse *supra*, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate este nefondată, motiv pentru care urmează a fi respinsă.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 243 din Codul contravențional al Republicii Moldova, ridicată de avocatul Alexandru Prisac în dosarul nr.4-1285/16, pendinte la Judecătoria Centru, mun. Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 18 noiembrie 2016

DCC nr. 83

Dosarul nr. 132g/2016